Gerard J.H.M. Mom

Auteursrecht in Nederland

I. RELEVANTE NEDERLANDSE REGELGEVING INZAKE AUTEURSRECHT EN DAARAAN VERWANTE RECHTEN

- **Auteurswet 1912** (Wet van 23 september 1912, Staatsblad 1912, 308, houdende nieuwe regeling van het auteursrecht, zoals deze wet laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 20 juni 1996, Staatsblad 1996, 364)
- **Reprobesluit (1974):** Koninklijk besluit van 20 juni 1974 inzake het kopiëren van auteursrechtelijk beschermde werken, Staatsblad 1974, 74, 351, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 23 augustus 1985, nr 103, Staatsblad 1985, 471)
- **Wet op de naburige rechten** (Wet van 18 maart 1993, houdende regelen inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties en wijziging van de Auteurswet 1912, Staatsblad 1993, 178, zoals laatstelijk gewijzigd bij de wet van 20 juni 1996, Staatsblad 1996, 364)

II. BIJ HET AUTEURSRECHT MEEST BETROKKEN MINISTERIES

- Ministerie van Justitie (tel. 070-3 70 79 11)
- Ministerie van Economische Zaken (tel. 070-3 79 89 11)
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (tel. 079-3 23 23 23)

III. COMMISSIE AUTEURSRECHT

De Commissie Auteursrecht is ingesteld door de minister van Justitie bij besluit van 20 maart 1995. Voorzitter: prof.mr D.W.F. Verkade. *Taak*: het desgevraagd of eigener beweging adviseren van de minister van Justitie op het terrein van het auteursrecht en de naburige rechten.

Mr G.J.H.M. Mom is verbonden aan het Instituut voor Informatierecht van de Universiteit van Amsterdam.

IV. WETTELIJKE COLLECTIEVE ORGANISATIES

Stichting Leenrecht
postbus 725
1180 AS Amstelveen
tel. 020-5 40 72 97

Directeur: A. Beemsterboer. *Taak*: incasso en repartitie van leenvergoedingen ten behoeve van auteurs rechthebbenden, uitvoerende kunstenaars en fonogramproducenten, wier 'werken' (zoals boeken, audio- en videobanden, cd-i's en cd-roms) door bibliotheken worden uitgeleend, een en ander ter uitvoering van de per 1 januari 1996 in werking getreden nieuwe leenrechtregeling (thans opgenomen in de Auteurswet en Wet op de naburige rechten). De tarieven worden vastgesteld door de betrokken partijen binnen een stichting, onder leiding van een onpartijdige voorzitter.
NB: Vrijgesteld van de vergoedingsplicht zijn de Koninklijke Bibliotheek, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en de daaraan verbonden bibliotheken alsmede blindenbibliotheken.

Stichting Reprorecht
postbus 882
1180 AW Amstelveen
tel. 020-5 40 73 10

Directeur: A. Beemsterboer. In 1974 opgericht door organisaties van auteurs en uitgevers; in 1986 door de minister van Justitie aangewezen als 'eigenrecht-organisatie' de voor het fotokopiëren van geschriften verschuldigde vergoedingen te incasseren en te verdelen. *Taak*: a. incasso van vergoedingen, die ingevolge het zogenaamde Reprobesluit 1974 verschuldigd zijn voor het fotokopiëren van auteursrechtelijk beschermde geschriften; b. verdeling van geïnde vergoedingen onder de daarvoor in aanmerking komende rechthebbenden (auteurs en uitgevers), aan de hand van een aan de goedkeuring van de minister van Justitie onderworpen repartitiereglement. De uitkering geschiedt aan uitgevers, die zich verplicht hebben ten minste 50 procent daarvan door te betalen aan hun auteurs. *Vergoedingsplichtigen*: bibliotheken, overheids-, onderwijs- en in het algemeen belang werkzame (dat wil zeggen: voor ten minste 70 procent door de overheid gefinancierde) instellingen.
Tarief: door de overheid (bij algemene maatregel van bestuur) vastgesteld (het thans geldende bedrag: 10 cent per gekopieerde pagina; scholen: 2,5 cent).

Stichting Thuiskopie
postbus 725
1180 AS Amstelveen
tel. 020-5 40 74 78

Directeur: A. Beemsterboer, *voorzitter:* drs. L.M.L.A. Hermans. Door de minister van Justitie aangewezen als 'eigenrechtorganisatie', belast met de incasso en repartitie van de heffing op blanco banden. De stichting staat onder toezicht van een regeringscommissaris. *Taak*: a. incasseren van de 'thuiskopievergoeding', die sinds 1 januari 1991 krachtens art. 16c van de Auteurswet 1912 verschuldigd is door de fabrikanten of importeurs van onbespeelde beeld- en geluidsbanden, waarop beschermde werken voor privégebruik en persoonlijke doeleinden (zonder dat daartoe voorafgaande toestemming is vereist) worden opgenomen; b. verdelen van de geïnde gelden onder de, in het bestuur van de stichting vertegenwoordigde, organisaties van houders van auteurs- en naburig rechthebbenden (zoals componisten, tekstdichters, scenarioschrijvers, beeldende kunstenaars, uitvoerende kunstenaars, film- en fonogramproducenten). *Tarief*: de hoogte van de (aan de consument wellicht door te berekenen) vergoeding wordt vastgesteld door de Stichting SONT (Stichting Onderhandelingen Thuiskopievergoeding).

Per 1 januari 1997 gelden de volgende bedragen: 59 cent (per audioband van 1 uur speelduur) respectievelijk 72 cent (per videoband met een speelduur van 1 uur).

SENA, Stichting ter exploitatie van naburige rechten
Vaartweg 51
1211 JE Hilversum
tel. 035-6 24 46 53

Directeur: H. van Berkel, *voorzitter:* prof.mr J. de Ruiter. *Taak*: het in de hoedanigheid van eigen-recht-organisatie incasseren en verdelen van vergoedingen, die verschuldigd zijn voor het uitzenden of het op andere wijze openbaarmaken van op commerciële geluidsdragers vastgelegde uitvoeringen van uitvoerende kunstenaars. De geïnde vergoedingen worden gelijkelijk verdeeld onder de producenten van de geluidsdragers en de uitvoerende kunstenaars.

V. VRIJWILLIGE (D.W.Z. DOOR RECHTHEBBENDEN ZELF OPGERICHTE) COLLECTIEVE ORGANISATIES

Buma
postbus 725
1180 AS Amstelveen
tel. 020-5 40 79 11

Directie Buma/Stemra: C.P. Vervoord (directievoorzitter), H. Endlich, A. Smits; *voorzitter* Buma/Stemra: drs. A. Oosterhuis. In 1913 opgericht door organisaties van Nederlandse componisten en muziekuitgevers; sinds 1933 beschikt Buma over een exclusief aan haar door de minister van Justitie verleende vergunning om als bedrijf te bemiddelen inzake muziekauteursrecht. *Activiteit*: het bemiddelen inzake het muziekuitvoeringsrecht, dat wil zeggen: het namens de bij haarzelf respectievelijk bij haar ruim vijftig buitenlandse zusterorganisaties aangesloten muziekauteurs (componisten, tekstdichters, muziekuitgevers) verlenen van toestemming voor het in Nederland in het openbaar uitvoeren, uitzenden en ten gehore brengen van nagenoeg het gehele auteursrechtelijk beschermde wereldmuziekrepertoire werken (bijvoorbeeld via de omroep, in horecagelegenheden, winkels, bedrijven, instellingen), alsmede het verdelen van de – in ruil voor de verleende toestemming – geïnde vergoedingen (ook wel 'Bumarechten' genoemd) onder de desbetreffende rechthebbenden. De vaststelling van de tarieven geschiedt door Buma in overleg met vertegenwoordigers van de desbetreffende muziekgebruikers (zoals de NOS, de VNG, de Raad voor het Grootwinkelbedrijf).

Stemra
postbus 725
1180 AS Amstelveen
tel. 020-5 40 79 11

Activiteit: het namens de bij haar respectievelijk bij haar buitenlandse zusterorganisaties aangesloten binnen- en buitenlandse componisten, tekstdichters en muziekuitgevers verlenen van toestemming om hun auteursrechtelijk beschermde muziekwerken vast te leggen op beeld- of geluidsdragers (zoals op audio-cd's, musiccassettes, videobanden, cd-roms, cd-i's en in andere audiovisuele en multimediaproducties), alsmede het (na aftrek van gemaakte kosten) onder de desbetreffende rechthebbenden verdelen van de – in ruil voor de gegeven toestemming – geïncasseerde vergoedingen. De hoogte van de aan Stemra verschuldigde vergoeding is onder meer afhankelijk van aantal en prijs van de door een platenmaatschappij gemaakte c.q. de in eigen beheer uitgebrachte beeld- of geluidsdragers respectievelijk van de gebruiksduur en het verspreidingsgebied van de audiovisuele producties.

Stichting Beeldrecht
Uilenstede 475
1180 AG Amstelveen
tel. 020-5 40 75 65

Directeur: mr. C.G.M. Berendsen. *Doelstelling*: het behartigen van de auteursrechtelijke belangen van de bij haar (respectievelijk bij haar buitenlandse zusterorganisaties) aangesloten beeldende kunstenaars in de ruimste zin van het woord. *Activiteit*: de stichting werkt op basis van door de aangeslotenen (vrijwillig) aan haar verstrekte exclusieve opdrachten tot uitoefening van hun auteursrechten en incasseert voor hen royalty's voor het reproduceren, vertonen, uitzenden en andere wijzen van exploitatie van hun beeldende kunstwerken. Daarnaast treedt de stichting op tegen inbreuken op het auteursrecht van de betrokken rechthebbenden.

Stichting Burafo
postbus 707
1180 AS Amstelveen
tel. 020-5 40 72 82

Geen directeur, *voorzitter:* drs. H. Koetje *Doelstelling*: het behartigen van de auteursrechtelijke en financiële belangen van de bij haar aangesloten professionele (vak)fotografen.

Stichting Lira
p/a Cedar
postbus 725
1180 AS Amstelveen
tel. 020-5 40 73 17

Directeur: A. Beemsterboer, *voorzitter:* Kees Holierhoek. *Doelstelling*: het incasseren van auteursrechtelijke vergoedingen voor die vormen van gebruik van literaire en dramatische werken, waar de betrokken auteurs (schrijvers, vertalers en literair-dramatische auteurs) hun rechten niet of nauwelijks op individuele basis kunnen uitoefenen. Dankzij werderkerigheidscontracten met zusterorganisaties in het buitenland vertegenwoordigt Lira naast de bij haar aangesloten Nederlandse auteurs ook vele bij deze zusterorganisaties aangesloten buitenlandse schrijvers.

Stichting Bladmuziek
Prof. E.M. Meijerslaan 3
1183 AV Amstelveen
tel. 020-5 40 75 49

Directeur: A. Beemsterboer. *Doelstelling*: het behartigen van de belangen van componisten, tekstdichters en muziekuitgevers met betrekking tot de openbaarmaking en verveelvoudiging van bladmuziek. Zo zal de stichting onder meer de door bibliotheken verschuldigde vergoeding voor het uitlenen van bladmuziek namens de Stichting Leenrecht uitkeren aan de rechthebbenden op de uitgeleende bladmuziek.

CEDAR
postbus 725
1180 AS Amstelveen
tel. 020-5 40 74 53

Directeur: A. Beemsterboer. Cedar (= Centrum voor Dienstverlening Auteurs- en aanverwante Rechten) is een soort conglomeraat van rechtenorganisaties. Cedar werkt als gemeenschappelijk facilitair bedrijf van een aantal (autonome) stichtingen op het terrein van de exploitatie van auteurs- en aanverwante rechten, zoals de stichting Reprorecht, Lira, Leenrecht, De Thuiskopie, Beeldrecht, Burafo en Bladmuziek. *Activiteit*: (onder andere) het voeren van de administratie van de desbetreffende stich-

☞